

เรียบเรียงโดย : นางวันเพ็ญ จิตรทรัพย์เจริญ/นางสาวเกตุร เม่าทอง

/นายธิติพันธ์ ศรีภมร

กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน สำนักวิชาการและแผนงาน

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.)

เบอร์ติดต่อ 02-281-2834 และ 02-280-5841

น้ำหมักชีวภาพ

เอกสารเผยแพร่กลุ่มวิจัยและพัฒนาการปฏิรูปที่ดิน
ปีที่ 2 ฉบับที่ 6 เดือน มิถุนายน 2559

น้ำพ้อ หรือน้ำหมักผลไม้สุก

วัสดุ / อุปกรณ์

1. กล้วยสุก	1	กิโลกรัม
2. มะละกอสุก	1	กิโลกรัม
3. พักทองแก่	1	กิโลกรัม
4. น้ำตาลทรายแดง หรือน้ำตาล	3	กิโลกรัม

ขั้นตอน / วิธีทำ

1. หั่นกล้วย มะละกอ พักทอง ออกเป็นชิ้นประมาณ 5 เซนติเมตร
2. ใส่กล้วย มะละกอ และพักทองที่หั่นไว้ในข้อ 1 ลงในภาชนะที่ปิดฝาได้ แล้วเติมน้ำตาลลงไป จากนั้นปิดฝาให้สนิท
2. หมักทิ้งไว้ 10 – 15 วัน ก็สามารถนำไปใช้ได้

การใช้ประโยชน์

ใช้น้ำไปรด หรือพ่นบำรุงพืช หรือผลไม้เพื่อช่วยให้พืชและผลไม้เจริญเติบโต และติดผลดกขึ้น

ที่มา : ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านชุมชนอโศก

เอกสารอ้างอิง

กองนโยบายเทคโนโลยีเพื่อการเกษตรและเกษตรกรรมยั่งยืน สำนักงาน
ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ , 2555. **องค์ความรู้ และภูมิ ปัญญาของปราชญ์**

ชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

<http://mobileactivedefence.com/ประโยชน์ดีๆ-จากไข่ไก่>

<http://www.bloggang.com/m/viewdiary.php?id=sriratri&month=02-2009&date=19&group=22&gblog=7/emขยาย+สะเดา>

<http://www.xn--12cg1cxchd0a2gzc1c5d5a.net/วิธีลดความอ้วนด้วยกล้วย>

<http://www.naewna.com/lady/162485/กล้วยน้ำว้าผลไม้สารพัดประโยชน์รักษาโรคตั้งแต่ดิบยันสุก>

<http://www.childingeverything.com/article/มะละกอสุก-คุณแม่ตั้งครรภ์และหลังคลอดไม่ควรพลาด>

<http://www.nanagarden.com/shop/7719/ต้นกล้วย-banana-tree/05008>

<http://www.nanahealth.com/สับปะรดสารพัดตำหนิตัดประโยชน์>

<http://www.thaibodycare.com/pineapple-acne-treatment.html>

<http://www.ssermsrang.com/15434895/กากกล้วยเหลือง>

<http://www.b2bthai.com/category/1763/3/น้ำตาล?productid=328416>

<http://kaumakpaphada.blogspot.com/2011/08/blog-post.html/วิธีทำข้าวหมากให้หวาน>

<http://news.phuketindex.com/features/phuket-em-199116.html/ภูเก็ตเปิดโครงการ อีเอ็ม เพื่อประชาชน 84 หมื่นลูก 84 หมื่นลิตร>

<http://virginstarfm.becteroradio.com/articles/4049/ประโยชน์เพียบ!-ผักบุ้งไทย-กับสรรพคุณอันมากมาย>

<http://konkao.net/read.php?id=10274/น้ำข้าวขาวสิ่งดีที่ถูกลืม>

<http://xn--o3cepkej9b3gpeg.net/ผักทอง/ผักทอง ผักและผลไม้อุดมไปด้วยคุณค่า>

<http://www.nanagarden.com/tag/หน่อไม้สด>

[http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1429933833/นวัตกรรมใหม่ “ข้าวกล้องงอกไร้มอด” เก็บนานนับปีไม่พึ่งถุงสุญญากาศ](http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1429933833/)

<http://board.postjung.com/901187.html/เคล็ดลับ “หน้าขาวใสเนียนนุ่ม” ง่ายๆ ใช้เพียงนมสด>

<http://board.postjung.com/730505.html/ยาคุลท์ กับเรื่องลับๆ ที่คุณยังไม่รู้>

<http://www.smesreport.com/column.php?id=000779/กลุ่มจุลินทรีย์ EM ที่มีประสิทธิภาพ>

ฮอร์โมนไข่

วัสดุ / อุปกรณ์

1. ไข่ไก่	200	ฟอง	2. กากน้ำตาล	20	ลิตร
3. นมสด	20	กิโลกรัม	4. ลูกแป้งข้าวหมาก	2	ลูก
5. ยาкульท์	2	ขวด	5. สารอีเอ็ม	1	ลิตร

ส่วนผสมประกอบ (ข้างต้น) จะได้ยาฮอร์โมนประมาณ 35 - 40 ลิตร

ขั้นตอน / วิธีทำ

1. ใช้กากน้ำตาล นมสด ลูกแป้งข้าวหมาก และยาкульท์ นำมาผสมรวมกัน
2. ทุบไข่ใส่ผ้าถุงรัดไข่ให้แตก เปลือกไข่บดให้ละเอียด แล้วนำส่วนผสมทั้งหมดมาหมักรวมกันในถังที่สะอาด คนให้เข้ากันทุกวัน วันละ 2 ครั้ง เช้า - เย็น เมื่อได้ 40 - 45 วัน จึงสามารถนำมาใช้ได้
3. ถ้าน้ำแห้งให้ใช้น้ำมะพร้าวเติมลงในถัง แล้วคนให้เข้ากัน

การใช้ประโยชน์

1. เป็นธาตุอาหารที่พืชนำมาใช้ได้ทันที สำหรับในนาข้าว ใช้แทนฮอร์โมนข้าว ฉีดได้ตั้งแต่หว่านข้าวได้ 25 วัน ขึ้นไป จะทำให้ต้นข้าวใบแข็งแรงใบตั้งเตกกอ ต้านทานโรคได้ดี อัตราส่วนการใช้สำหรับข้าว 10-15 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร (1-1.5 ช้อนแกง ต่อน้ำ 20 ลิตร) ฉีดพ่นทุก 7 วัน
2. สำหรับพืชผัก ไม้ดอก ไม้ประดับจะให้พืชผักโตไว ดอกดกติดผลดี อัตราการใช้ 10 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร (1 ช้อนแกง ต่อน้ำ 20 ลิตร) ใช้ฉีดพ่นทุก 7 วัน
3. ใช้ได้ดีกับไม้ผลทุกชนิด เช่น มะม่วง มะปราง ลองกอง ลำไย กระท้อน ฝรั่ง ใช้ฉีดพ่นตั้งแต่เริ่มใบเพสลาด จะทำให้ใบเขียว ใบหนา และออกดอกดี และติดลูกดก อัตราการใช้ 20 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร (2 ช้อนแกง ต่อน้ำ 20 ลิตร) โดยฉีดพ่นทุก 7 วัน

ข้อควรระวังในการใช้

น้ำสกัดชีวภาพสูตรฮอร์โมนไข่เร่งดอกที่ได้จากการหมักนั้น เป็นน้ำฮอร์โมนซึ่งมีความเข้มข้นสูง การใช้ควรระวังอย่าผสมให้มากกว่าอัตราที่กำหนดไว้ เพราะอาจจะทำให้พืชผลเกิดความเสียหายได้

ที่มา : ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านมะม่วงส่งออกมณฑลฉนวนมิต จังหวัดอ่างทอง

น้ำแม่ หรือน้ำหมักจากพืชสดสีเขียว

วัสดุ / อุปกรณ์

1. พักบั้ง	2	กิโลกรัม
2. หน่อไม้	2	กิโลกรัม
3. หน่อกล้วย	2	กิโลกรัม
4. น้ำตาลทรายแดง หรือกากน้ำตาล	3	กิโลกรัม

ขั้นตอน /วิธีทำ

1. นำพักบั้ง หน่อไม้ หน่อกล้วย มาหั่นให้มีขนาด - 5 เซนติเมตร โดยไม่ต้องล้างน้ำ นำพืชที่หั่นในข้อ 1 ไปคลุกเคล้ากับกากน้ำตาล หรือน้ำตาลทรายแดงให้เข้ากัน
2. ทิ้งไว้ประมาณ 2 ชั่วโมง แล้วนำไปบรรจุลงในภาชนะ หรือถังหมัก แล้วปิดฝา หรือปิดด้วยกระดาษขาวสะอาด
3. หมักทิ้งไว้ 7 - 5 วัน สามารถนำไปใช้ได้

การใช้ประโยชน์

ใช้น้ำไปรด หรือพ่นบำรุง หรือผลไม้จะช่วยให้พืช และผลไม้งามและแตกยอดเร็วขึ้น

ที่มา : ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านชุมชนอโคก

น้ำหมักสูตรน้ำข้าวข้าว

วัสดุ / อุปกรณ์

1. น้ำข้าวข้าว (น้ำแช่ข้าวเหนียว) 24 ลิตร
2. น้ำตาลทรายแดง หรือกากน้ำตาล 1 กิโลกรัม

ขั้นตอน /วิธีทำ

1. นำน้ำข้าวข้าวมาผสมกับน้ำตาลทรายแดง หรือกากน้ำตาลให้เข้ากัน
2. หมักทิ้งไว้ 7 วันขึ้นไป สามารถนำไปใช้ได้

การใช้ประโยชน์

ใช้บำรุงพืชผักทั่วไป โดยการรด หรือฉีดพ่น เพื่อช่วยให้พืชเจริญเติบโต

ที่มา : ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านชุมชนอโศก

ฮอร์โมนเร่งการเจริญเติบโต

วัสดุ / อุปกรณ์

1. ต้นกล้วย (หน่อกล้วย)	5	กิโลกรัม
2. น้ำตาลทรายแดง	1	กิโลกรัม
3. น้ำปราชจากคลอรีน	5	ลิตร
4. ก้อนจุลินทรีย์	1	ก้อน
5. ถังน้ำ	1	ใบ

ขั้นตอน /วิธีทำ

นำต้นกล้วยมาหั่นเป็นชิ้นพอประมาณ แล้วผสมคลุกกับน้ำตาลทรายแดง แล้วเติมน้ำคนให้เข้ากัน และเติมจุลินทรีย์ลงไป

วิธีใช้

อัตราส่วน 20 ซีซี : น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทางใบ เช้า – เย็น

การทำจุลินทรีย์หน่อกล้วย และหน่อไผ่ (หัวเชื้อจุลินทรีย์)

วัสดุ / อุปกรณ์

1. หน่อกล้วย หรือหน่อไผ่	3	กิโลกรัม
2. น้ำสะอาด	3	ลิตร
3. กากน้ำตาล	1	กิโลกรัม

ขั้นตอน / วิธีทำ

1. ขุดหน่อกล้วย หรือหน่อไผ่ในช่วงเช้าตรู่ ไม่ต้องล้างน้ำ เคาะเอาดินออก ขนาดหน่อสูงไม่เกิน 1 เมตร
2. ตัดก้านใบ และยอดหั่นออกเป็นชิ้นบาง แล้วสับให้ละเอียด
3. ละลายกากน้ำตาลในถังหมักก่อน แล้วใส่หน่อกล้วยหั่นลงไปคนให้เข้ากัน ปิดฝาให้สนิททิ้งไว้ 7 วัน
4. กรองเอากากออกให้หมด นำน้ำจุลินทรีย์หัวเชื้อใส่ภาชนะ เก็บไว้ปิดฝาให้แน่น (หมั่นเปิดฝาระบายอากาศ เก็บไว้ในที่ร่ม และภาชนะที่บแสงเก็บไว้ได้นานเป็นปี)

การใช้ประโยชน์

ใช้เป็นหัวเชื้อจุลินทรีย์ในการทำปุ๋ยหมัก หมักมะกรูด หมักปลา หมักผัก หมักผลไม้ หมักเศษอาหาร ใช้บำบัดน้ำเสียในฟาร์ม ห้องน้ำ บ่อกัก บ่อปลา ใช้เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ในดิน และควบคุมโรคแมลง

ที่มา : ศูนย์เรียนรู้ชุมชน ปลักไม้ลาย จังหวัดนครปฐม

น้ำหมักข้าวกล้อง

วัสดุ / อุปกรณ์

1. ข้าวกล้องหุงสุก	3	กิโลกรัม
2. น้ำตาล	6	กิโลกรัม
3. แอปเปิ้ล	3	ลูก
4. น้ำเปล่า	15	กิโลกรัม

ขั้นตอน /วิธีทำ

1. นำข้าวกล้องหุงสุกคลุกเคล้ากับแอปเปิ้ลบดละเอียดขณะอุ่น หมักทิ้งไว้ 3 วัน
2. เติมน้ำเปล่า 15 กิโลกรัม และเติมน้ำตาล 6 กิโลกรัม คนให้เข้ากัน หมักทิ้งไว้ 5 วัน
3. กรองเอาแต่น้ำก็สามารถนำไปใช้ได้
4. ถ้าใช้เพื่อการไล่แมลงไม่ต้องเติมน้ำตาล แล้วแช่ด้วยสมุนไพรไล่แมลงที่หั่น
โขลกให้ละเอียด หมักไว้อีก 7 วัน ก็สามารถนำไปใช้ขับไล่แมลงได้

การใช้ประโยชน์

1. ใช้บำรุงข้าว ช่วยให้รวงข้าวโต และเมล็ดข้าวเต็ม
2. ป้องกันโรคจากเชื้อแบคทีเรียในพืชตระกูลแตง และมะเขือเทศ
3. ควบคุมการแพร่ระบาดของเพลี้ย

ที่มา : ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านชุมชนอโศก

น้ำหมักกรดแลคติก

วัสดุ / อุปกรณ์

1. นมสด	10	ส่วน
2. น้ำข้าวข้าวหมักไว้ 7 วัน	1	ส่วน

ขั้นตอน / วิธีทำ

1. นำน้ำข้าวข้าวที่หมักไว้ 7 วัน มาผสมกับนมสด คนให้เข้ากันแล้วหมักไว้อีก 7 วัน
2. แยกไขมัน ซึ่งอยู่บนออกไปผสมกับกากน้ำตาลครึ่งหนึ่ง หมักต่อไปอีก 7 วัน
3. นำกรดแลคติกแยกไว้ต่างหาก และสามารถนำไปใช้ได้
4. ถ้าใช้กรดแลคติกไม่หมด ให้เติมน้ำตาลหรือกากน้ำตาลครึ่งหนึ่งของน้ำหมัก

กรดแลคติก

การใช้ประโยชน์

1. นำไปรดลงดิน จะช่วยให้ดินร่วนซุยและโปร่งขึ้น
2. ช่วยทำให้ใบ และผลของพืชเจริญเติบโต
3. ช่วยในการป้องกันโรค
4. ใช้กรดแลคติกที่เจือจาง (1,000 เท่า) รวมกับน้ำหมักจากพืชสีเขียวเจือจาง (500 เท่า) ให้สัตว์กิน ทำให้ระบบการย่อยของสัตว์ดีขึ้น
4. ป้องกันการเสื่อมสภาพของปุ๋ยหมัก

ที่มา : ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านชุมชนอโศก

น้ำหมักกรดอะมิโน

วัสดุ /อุปกรณ์

1. กากถั่วเหลือง	3	กิโลกรัม
2. สับปะรด	2	กิโลกรัม
3. กากน้ำตาล	1	กิโลกรัม
4. น้ำเปล่า	5	กิโลกรัม
5. หัวเชื้อจุลินทรีย์ หรือหัวเชื้อดินระเบิด	100	กรัม

ขั้นตอน /วิธีทำ

1. นำกากถั่วเหลือง สับปะรด กากน้ำตาล น้ำเปล่า และหัวเชื้อจุลินทรีย์ หรือหัวเชื้อดินระเบิดมาคลุกเคล้าคนให้เข้ากัน หมักทิ้งไว้ 7 วัน ในภาชนะปิดฝาให้สนิท
2. หลังจากนั้นเติมน้ำเปล่าคนให้เข้ากันแล้วหมักไว้ อีก 15 วัน
3. หมักอย่างน้อย 22 วัน สามารถนำไปใช้ได้

การใช้ประโยชน์

1. น้ำหมักกรดอะมิโน เป็นแหล่งธาตุไนโตรเจน
2. ใช้ฉีดพ่นเพื่อเร่งราก เร่งใบ เร่งการเจริญเติบโต (ไม่ควรใช้ในช่วงติดผล)

ที่มา : ศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านชุมชนอโศก